

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

**105-ї підсумкової науково-практичної конференції
з міжнародною участю
професорсько-викладацького персоналу
БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
присвяченої 80-річчю БДМУ
05, 07, 12 лютого 2024 року**

Конференція внесена до Реєстру заходів безперервного професійного розвитку,
які проводитимуться у 2024 році № 3700679

Чернівці – 2024

УДК 001:378.12(477.85)

ББК 72:74.58

М 34

Матеріали підсумкової 105-ї науково-практичної конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ (м. Чернівці, 05, 07, 12 лютого 2024 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2024. – 477 с. іл.

ББК 72:74.58

У збірнику представлені матеріали 105-ї підсумкової науково-практичної конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ (м. Чернівці, 05, 07, 12 лютого 2024 р.) із стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція: професор Геруш І.В., професорка Грицюк М.І., професор Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

професор Братенко М.К.

професор Булик Р.Є.

професор Гринчук Ф.В.

професор Давиденко І.С.

професор Дейнека С.Є.

професорка Денисенко О.І.

професор Заморський І.І.

професорка Колоскова О.К.

професор Коновчук В.М.

професор Пенішкевич Я.І.

професорка Хухліна О.С.

професор Слободян О.М.

професорка Ткачук С.С.

професорка Годоріко Л.Д.

професор Юзько О.М.

професорка Годованець О.І.

ISBN 978-617-519-077-7

© Буковинський державний медичний
університет, 2024

дозою 50 R. Суміш водорозчинних солей хлоридів свинцю, хрому, міді, цинку дослідні тварини отримували разом з питною водою у концентраціях, що дорівнювали 10 ГДК для води водних об'єктів господарсько-питтєвого та культурно-побутового призначення. Їх концентрації у перерахунку на важкі метали склали: Pb-1 мг/л, Cr-1 мг/л, Cu-10 мг/л, Zn-10 мг/л відповідно.

Результати дослідження. У контрольних щурів не спостерігали зморшених або склерозованих ниркових тілець, а на площі зрізу кіркової речовини в 10 мм² знаходили 11,17±0,51 клубочків із середнім діаметром 7,36±0,16 мкм і середньою шириною просвіту капсули 1,80±0,18 мкм.

На 7 добу спостерігали значний відсоток структурно змінених та зниження кількості структурно незмінених тілець. Відбувалося зменшення їх діаметра та збільшення ширини просвіту капсули тілець (2,43±0,17 мкм).

На 20 добу в нирках спостерігали зміни близькі до тих, що встановлені на 7 добу, а саме спостерігали зменшення кількості структурно незмінених ниркових тілець, до 51,6% збільшилася кількість змінених та зменшився діаметр функціонуючих клубочків, спостерігалось розширення просвіту капсули клубочків.

Одержані результати показують, що ниркові тілця дуже чутливі до дії даних антропогенних чинників. У першу чергу спостерігається спазм перфорованих капілярів клубочка, пізніше їх запустіння та склероз, а при поєднаній дії СВМ і РВ негативний вплив даних чинників посилюється. Результати наших досліджень узгоджуються з даними досліджень низки морфологів, які позиціонують думку про необхідність активної протидії забрудненню зовнішнього середовища. У ситуації, що склалася в наслідок аварії на ЧАЕС та накопичення СВМ в природних біотопах виникає необхідність пошуку шляхів попередження проникнення важких металів в надлишкових кількостях в живі організми.

Висновок. Суміш солей важких металів (Pb, Zn, Cr, Mn, Cu) при введенні шурам протягом 30 днів на 7 добу та особливо на 20 добу, як і РВ у дозі 50 R, викликає наростаюче зниження кількості структурно незмінених ниркових тілець, зменшення їх діаметра та розширення просвіту капсули Шумлянського-Боумена, що в свою чергу може призводити до незворотніх морфологічних та функціональних змін.

Галиш І.В.

ПАТОФІЗІОЛОГІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ЗМІН НИРОК ЗА УМОВ РОЗВИТКУ ТОКСИЧНОЇ НЕФРОПАТІЇ ТА ЇЇ КОРЕКЦІЇ ПРЕПАРАТАМИ ЦИНКУ ТА БУРШТИНОВОЇ КИСЛОТИ

*Кафедра гістології, цитології та ембріології
Буковинський державний медичний університет*

Вступ. До числа найважливіших соціальних та медичних проблем, які постали перед людством на порозі ХХІ сторіччя, відноситься зростаюча кількість захворювань, що викликані дією сторонніх для організму хімічних сполук – ксенобіотиків, що підвищило актуальність терміну «екотоксикологія». Найбільш небезпечними токсикантами техногенного походження для здоров'я людини є хімічні сполуки металів, які втягуються в біологічний процес та передаються по харчовому ланцюгу, що веде за собою цілий ряд негативних наслідків. При довготривалій та сильній дії це може стати патогенетичною основою розвитку гострих та загострення хронічних захворювань органів та систем органів.

Мета дослідження. З'ясувати морфологічні зміни, що призводять до зворотних та незворотних функціональних можливостей нирки за умов впливу антропогенних чинників (хлорид алюмінію, хлорид свинцю) та корекції порушень препаратами цинку та бурштинової кислоти.

Матеріали та методи дослідження. Комплексом морфологічних, біохімічних, фізіологічних та математико-статистичних методів досліджено 100 нелінійних статевозрілих самців білих щурів, яких поділили на 2 серії експериментів: I – тварини, які впродовж 30 діб отримували хлорид алюмінію, хлорид свинцю та в якості коректора цинк і бурштинову

кислоту (n=50); II – тварини, які впродовж 30 днів отримували хлорид алюмінію, хлорид свинцю та після хронічної затравки солями наступні 30 днів отримували у якості коректора цинк і бурштинову кислоту (n=50).

Результати дослідження. Результати гістометричних досліджень щодо оцінки корекції за допомогою цинку уражень нирки щурів солями алюмінію демонструють кількаразове середнє зменшення показників як оборотного так і необоротного ушкодження епітеліальних клітин канальців нирок та уражень гломерул, зростання процесів регенерації епітелію канальців нирок, нівелювання різниці змін між 15-ю та 30-ю добами експерименту. Спроби корекції бурштиною кислотою порушеного стану нирок при введенні солей алюмінію були невдалими. Корекція цинком уражень нирки, які були викликані солями свинцю, була доволі успішною, але повної нормалізації показників стану епітелію звивистих канальців не відмічено, все ж можна констатувати, що цинк мав навіть більш позитивний вплив на структурні зміни нирок при ураженні солями свинцю, ніж при ураженні солями алюмінію. Це видно по рівню зменшення оборотних та необоротних ушкоджень епітелію звивистих канальців нирки. Але ще більш помітний ефект виявлений на клубочки нирок, стан яких по суті нормалізувався, тобто середні цифри досягли рівня інтактних щурів. Причому клубочки часто виглядали гіпертрофованими. У цілому при корекції цинком уражень, спричинених солями свинцю, відбулося вирівнювання показників на 15-ту та 30-ту доби експерименту. Корекція бурштиною кислотою уражень нирок щурів солями свинцю не була успішною. По суті у середньому відмічалися ті ж цифри, що і при ураженні солями свинцю без корекції. Варто відмітити, що ураження нирок щурів на 30-ту добу експерименту було у середньому помітно більшим, ніж на 15-ту добу експерименту. Гістометричні показники при поєднаній корекції цинком та бурштиною кислотою уражень нирки солями свинцю по епітелію звивистих канальців нирок дає приблизно той же ефект, що і застосування лише цинку. Тобто, щодо епітелію звивистих канальців нирки є помітне покращення, але воно не досягає рівня інтактних щурів, тобто не відбувається нормалізації. Водночас, щодо гломерул спостерігається повна нормалізація їхньої будови.

Висновки. Застосування цинку при ураженнях нирок солями алюмінію помітно знижує рівень ушкодження епітелію канальців нирок та клубочків. Поєднана корекція цинком та бурштиною кислотою тих уражень нирки, які були спричинені солями алюмінію, є в середньому майже тотожною результатам корекції з використанням лише цинку.

Макарчук І.С.

ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ ТА МОРФОМЕТРИЧНИХ ЗМІН СТРУКТУР НИЖНЬОЇ ЩЕЛЕПИ У ПРЕНАТАЛЬНОМУ ПЕРІОДІ ОНТОГЕНЕЗУ ЛЮДИНИ

*Кафедра гістології, цитології та ембріології
Буковинський державний медичний університет*

Вступ. У сучасній хірургічній стоматології широко застосовуються малоінвазивні методики дентальної імплантації поряд із негайним або раннім протезуванням. При цьому у наукових джерелах зазначається, що стабільність імплантатів є критичною умовою для успіху результату лікування. Для уникнення ускладнень та труднощів під час бікортикальної імплантації вагоме значення надається індивідуальним анатомічним особливостям нижньої щелепи (НЩ) та її структурам. Вивчення морфологічних особливостей дистальних відділів НЩ в осіб з бікортикальною імплантацією у взаємозв'язку із статтю, віком, дефіцитом кісткової тканини дозволить створити наукове підґрунтя для розробки нових методів експрес-оцінки стану зубощелепних сегментів до операції.

Мета дослідження. З'ясувати особливості розвитку, становлення будови та динаміку морфометричних змін НЩ та каналу НЩ.

Матеріали та методи дослідження. Дослідження проведене на препаратах 30 плодів людини віком від 4 до 10 місяців внутрішньоутробного розвитку (ВУР) в КМЗ «Чернівецьке патологоанатомічне бюро» відповідно з угодою про співпрацю. Застосовано комплекс